

планами, що розробляються в МВС України, Управлінні МВС України. Нормативна цінність їх полягає в тому, що плани містять найважливіші питання щодо поліпшення діяльності патрульної служби, реалізація яких вимагає додаткових зусиль.

Третя група організаційних документів містить розроблені на основі всебічного аналізу та оцінки оперативної обстановки планів щодо комплексного використання в охороні громадського порядку сил міліції, громадських формувань.

Висновки. Діяльність патрульної служби органів внутрішніх справ здійснюється на підставі системи законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів. Відомчим нормативним актам відводиться роль регулювання зовнішньої та внутрішньої організації діяльності патрульної служби з метою підвищення ефективності охорони громадського порядку та громадської безпеки, а також проведення активної правової роз'яснювальної роботи, що сприяє підвищенню рівня правової освіти суспільства, виховання в громадян поваги до закону.

Література:

1. *Організація управління міськрайліноорганами внутрішніх справ. Методичні рекомендації.* – К. : Інспекторське управління Головного штабу МВС України, 2006. – 155 с.
2. *Зінченко М.Д. Дії працівників патрульної служби МВС України при отримання повідомлення про злочин, з охорони громадського порядку та при оформленні дорожньо-транспортної пригоди на території обслуговування / М.Д. Зінченко, С.П. Шибіко.* – К. : МВС України, 2006. – 26 с.
3. *Басова Ю.Ю. Контрольно-наглядова діяльність міліції громадської безпеки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07. “Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право” / Ю.Ю. Басова.* – Харків, 2006. – 20 с.
4. *Ковалів М.В. Основи управління в органах внутрішніх справ : навч. посіб. / Ковалів М.В., Паньонко І.М., Скиба Я.Д.* – Львів: Львів. юрид. ін-т МВС України, Афіша, 2004. – 171 с.
5. *Адміністративна діяльність міліції : підруч. / [Рябченко О.П., Комзюк А.Т., Гуменюк В.А. та ін.] ; за ред. О.М. Бандурки.* – Х.: Вид. Нац.ун-ту внутр. справ, 2004. – 448 с.
6. *Авер'янов В.Б. Управлінське рішення / В.Б. Авер'янов, В.К. Колтаков // Юридична енциклопедія. НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького : у 6 т. / голов. редкол.: Шемшученко Ю.С. (голова) [та ін.]. – К. : Українська енциклопедія, 2004. – Т. 6. – С. 219–220.*

УДК 343.98

В.С.Канюка
Перший заступник
начальника ГУ МВС України у Львівській
області

ОБСТАВИНИ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ДОКАЗУВАННЮ У НЕЗАКІНЧЕНИХ ЗЛОЧИНАХ

У статті на основі дослідження думок провідних науковців у галузі кримінального процесу, а також аналізу матеріалів кримінальних справ автор поставив собі завданням виокремити обставини, що підлягають доказуванню у незакінчених злочинах.

Ключові слова: незакінчені злочини, готування та замах на злочин, доказування, предмет доказування, кримінальна справа, факти, відомості, фактичні дані.

В статье на основе исследования мнений ведущих научных работников в отрасли криминального процесса, а также анализа материалов уголовных дел автор поставил себе заданием выделить обстоятельства, которые подлежат досказыванию в незаконченных преступлениях.

Ключевые слова: незаконченные преступления, приготовления и покушение, на преступление, досказывание, предмет досказывания, уголовное дело, факты, сведения, фактические данные.

In the article on the basis of research of opinions of leading research workers in industry of criminal process, and also an author put the analysis of materials of criminal cases by a task to select circumstances which are subject finishing telling in unfinished crimes itself.

Keywords: unfinished crimes, preparations and attempt, on a crime, finishing telling, article of finishing telling, criminal case, facts, information, fact sheets.

Постановка проблеми. Досягнення істини в кримінальному судочинстві пов'язане з необхідністю дослідження безлічі обставин, які характеризують злочин та їх відображень, що знаходяться в різних взаємозв'язках та відносинах, і схильні до змін. В кримінальному судочинстві досліджуються не усякі обставини, а лише ті, які оцінюються чинним кримінально-процесуальним законом як злочинні. Розкриття їх суті, причин розвитку здійснюється на основі абстрактного мислення в притаманних раціональному пізнанню формах: поняттях, судженнях, умовиводах, які пронизують усю діяльність слідчого при розслідуванні кримінальних справ.

Стан дослідження. Дослідженню комплексу проблем, які пов'язані із з'ясуванням предмету доказування у кримінальному судочинстві у своїх роботах досліджували такі процесуалісти, як Ю.М. Грошевий, А.Я. Дубинський, В.С. Зеленецький, П.А. Лупинська, М.М. Міхеєнко, М.В. Салтєвський, С.М. Стахівський, М.С. Строгович, В.Т. Нор, В.А. Попелюшко, та багато інших.

Узагальнивши питання, які досліджуються вказаними вченими та матеріали власних емпіричних досліджень, ставимо собі завданням з'ясувати основні помилки та недоліки, пов'язані з доказовою діяльністю у кримінальних справах про незакінчені злочини.

Мета дослідження. Слід зазначити, що задовільні відповіді на багато питань, пов'язаних зі встановленням обставин, що підлягають доказуванню, мають важливе значення для практичної діяльності слідчих підрозділів правоохоронних органів України. Вказані обставини спонукали до висвітлення та вирішення їх у межах статті, вироблення на цій основі відповідних висновків.

Виклад основних положень. В юридичній літературі відсутня єдина думка, що визначає зміст поняття предмета доказування. Різні автори по-різному визначають структуру та зміст предмета доказування. У юридичній літературі зустрічаються найрізноманітніші визначення предмета доказування.

Так, Г.М. Мінковський, В.Г. Танасевич і А.А. Ейсман говорили про те, що «...предмет доказування - це система обставин, що виражають властивості і зв'язки досліджуваної події, важливі для правильного вирішення кримінальної справи та реалізації у кожному конкретному випадку завдань судочинства» [1, с. 139]. М.М. Міхеєнко під предметом доказування розумів сукупність передбачених кримінально-процесуальним законом обставин, встановлення яких необхідне для вирішення заяв та повідомлень про злочин, кримінальної справи в цілому або судової справи в стадії виконання вироку, а також для прийняття процесуальних профілактичних заходів у справі [2, с. 99]. В.С. Джатієв - сукупність обставин злочину, при здоровому глузді в провину конкретній особі (обвинуваченому, підсудному), що визначають характер і ступінь суспільної небезпеки даного злочину і тим самим впливають на вибір форми, виду та міри кримінально-правового впливу на винного, і т.п. [3, с. 64].

При характеристиці змісту предмета доказування використовувалися поняття «факт», «обставина», «фактичні обставини», які були близькими за змістом, але не тотожними, внаслідок чого з цього приводу існують різні точки зору. Сутність розбіжностей вчених про зміст поняття «фактичні дані» така: чи включає воно факти або відомості про факти та засоби доказування і доказові факти, що охоплюються ним?

Поняття «фактичні дані» логічно і етимологічно правильніше висловити інакше: «дані про факти», «відомості». Дані - це відомості, необхідні для якого-небудь висновку, рішення [4, с. 130]. Отже, фактичними даними є відомості про факти, тобто явища дійсності. У зв'язку з цим було б несправедливо залишити без розгляду питання про співвідношення трьох понять: факт, відомості про факт і доказ.

Тлумачний словник української мови визначає факти як дійсню, не вигадану подію, дійсне явище; реальність, дійсність; те, що сталося, відбувалося насправді; те, що є матеріалом для певних висновків і відповідає об'єктивній дійсності; те, що об'єктивно існує, справді, безперечно, безсумнівно [5, с. 667].

Як зазначає з С. М. Стахівський, що факти - це явища дійсності, які, як правило, відносяться до минулого і є недопустимими для безпосереднього сприйняття слідчим або судом; для того щоб факт був використаний при доказуванні, він має бути пізнаний, тобто відображений свідомістю людини [6, с. 124]. Факти існують незалежно від того, чи знають про них особи, які здійснюють досудове розслідування і судовий розгляд. Фактом є подія, що відбулася дійсно, реально.

Під фактами слід розуміти перевірені за допомогою доказів істинні, цілком встановлені на відповідному професійному рівні знання про об'єктивну дійсність. Обставини підлягають встановленню не з допомогою фактичних даних, а за допомогою доказових даних, бо за своєю правовою природою фактичні дані не можуть бути тотожними доказам, як не може бути тотожною інформація про той чи інший об'єкт самому об'єкту. Виходить, що законодавець не проводить межі між процесуальними засобами доказування і метою доказування у кримінальному процесі. Тому предмет доказування слід розглядати саме як єдність фактів і обставин кримінальної справи. При визначенні предмета доказування слід мати на увазі і факти, і пов'язані з ними обставини, що мають значення для справи [7, с. 20; 8, с. 296-298].

Обставина - це будь-яке явище, що супроводжує цю подію і з ним пов'язане. Відомості про факт представляють собою інформацію, за допомогою якої ми можемо пізнати факт. Інформація може бути істинною або помилковою. Справжня інформація веде до того, що можливість пізнання факту стає дійсністю, помилкова інформація перешкоджає цьому. Доказами є такі відомості про факти, які належним чином засвідчені, тобто, отримані із зазначеного в законі джерела з дотриманням усіх вимог, передбачених кримінально-процесуальними нормами.

Російський процесуаліст Ю.К. Орлов стверджував, що обставини, які сприяли вчиненню злочину, будучи елементом предмета доказування, дуже специфічні і суттєво відрізняються від інших, зазначених у законі. На його думку, вони повинні встановлюватися не у кожній справі, так як у деяких випадках є настільки банальними і очевидними, що не потребують якогось особливого встановлення (наприклад, соціальні причини - безробіття, матеріальна нерівність суспільства, висока корумпованість державного апарату та т.п.) і не можуть вважатися обов'язковими для всіх злочинів або якоїсь окремої їх категорії [9, с. 26-28]. Слід зазначити, що в даному випадку має місце підміна понять: мова йде про безпосередні причини, «що підштовхнули» особу до вчинення конкретного злочину, а не про причини, що об'єктивно існують в суспільстві, які впливають на стан і динаміку злочинності, так як доручати слідчому або суду виявляти і встановлювати останні у кожній кримінальній справі - завдання явно нездійсненне. До того ж, якщо дізнавач, слідчий, прокурор або суд будуть залишати без уваги такі факти, то про яку профілактику злочинів можна говорити взагалі?

Перш ніж висувати будь-яке обвинувачення, необхідно встановити ознаки вчиненого особою діяння (чи мав місце злочин взагалі і які його особливості), а тільки потім, маючи необхідні дані, ухвалювати подібне рішення. Однією з умов, що впливають на прийняття даного рішення, є правильна оцінка вчиненого особою діяння. Зазвичай будь-яких особливих труднощів при цьому не виникає, але однією з передумов є детальний аналіз конкретних обставин вчиненого злочину. Багато в чому ці обставини визначаються об'єктом кримінально-правової охорони та іншими обставинами, в тому числі і видом злочину, до якого можна віднести готування або замах на злочин. Спробуємо розібратися у відмінностях предмета доказування у справах про незакінчені злочини з позиції вимог КПК.

Однією з основних вимог закону є встановлення події злочину (ст. 64 КПК). Подія злочину - це те, як виявляється злочин в об'єктивній реальності. У найзагальнішому вигляді подія злочину - це вчинена в певному місці, у визначений час, певним чином дія (рух тіла) або бездіяльність (невиконання обов'язків), що призвело до настання зазначених у законі наслідків або загрозу виникнення таких.

Проте термін «подія злочину», хоча й близький за звучанням до «складу злочину», але не тотожний йому, оскільки відображає не тільки всі елементи складу злочину в їх сукупності, але й інші обставини, що свідчать про наявність суспільно небезпечного діяння. Відсутність події злочину виключає необхідність його кримінально-правової оцінки. У той же час недостатність відомостей про об'єктивну сторону складу злочину часом позбавляє можливості зробити таку оцінку. Отже, термін «подія злочину» має право на самостійне існування саме в силу відображення ним особливостей процесуального доказування матеріально-правових відносин, хоча використання даного терміну і позначуваного ним поняття в даний час викликає неоднозначне тлумачення.

Об'єктом при вчиненні незакінченого злочину є ті суспільні відносини, які охороняються кримінальним законом. В якості об'єктів злочину зазвичай виступають найбільш важливі і значущі блага у вигляді прав і законних інтересів громадян, суспільства і держави, більшість з яких гарантуються Конституцією України: життя, здоров'я, право на особисту недоторканність, недоторканність житла, право власності і т.п. При вчиненні готування або замаху об'єкт злочину нічим не відрізняється від об'єкта закінченого злочину, зазначеного в конкретній статті Особливої частини КК, це відноситься і до предмета злочину.

При вчиненні злочинів проти особи предметом злочину може виступати людина (а точніше, тіло людини) - наприклад, при замаху на вбивство. У цьому випадку необхідно використовувати інше поняття - «потерпілий», так як предмет злочину - це речі матеріального світу, а тому ця термінологія неприйнятна по відношенню до людини. Особливо важливо визначити предмет посягання у тих випадках, коли законодавець диференціює відповідальність залежно від того, на який предмет, на яку річ впливає суб'єкт злочину; від цього залежить кваліфікація вчиненого. Крім того, це важливо ще й тому, що предмет злочину нерідко є речовим доказом.

Склад незакінченого злочину являє собою складну систему, що складається з ознак, які характеризують склад конкретний умисний злочин, передбачений Особливою частиною КК, на реалізацію якого і спрямовані зусилля особи, а також з ознак конкретного виду незакінченого злочину. У деяких випадках у цю ж систему входять і положення Загальної частини кримінального закону. Об'єктивна сторона незакінченого злочину може полягати і в бездіяльності, що залежить від особливостей конструкції статті Особливої частини кримінального закону.

Слід відзначити особливість об'єктивної сторони такого виду незакінченого злочину, як готування до злочину. При вчиненні даного злочину особа взагалі не виконує дій (бездіяльності), які заборонені КК під загрозою покарання: не викрадає чуже майно (ст. 185 КК), не завдає удари по обличчю і тілу іншої людини (ст. 121 або ст. 122 КК) і т.п. Ці дії створюють необхідні сприятливі умови для вчинення злочину надалі. Вони, на відміну від замаху, можуть складати цілу систему: наприклад, готування до підробки грошових знаків може полягати у виготовленні кліше, підборі паперу і барвників, підшуканні співучасників для випуску фальшивих купюр в обіг і т.п. Тому підготовчі дії необхідно відрізнити від обставин, що сприяли вчиненню злочину.

Особливість будь-якої кримінальної справи про незакінчений злочин являють причини, за якими злочин не було доведено до кінця. Мова йде про те, що об'єктивна сторона злочину (дія або бездіяльність

особи) не завершується таким результатом, який би хотів бачити винний. Причинами, по яких особі не вдалося досягти бажаних для нього наслідків, можуть бути:

- 1) добровільна відмова від вчинення злочину;
- 2) зовнішні обставини, що перешкодили суб'єкту вчинити свої злочинні наміри;
- 3) помилка особи щодо предмета посягання, засобів вчинення злочину, або недооцінка перешкоди,

яку йому потрібно подолати, або помилка в оцінці застосування сили впливу на цю перешкоду.

Особливістю зовнішніх обставин, що перешкодили суб'єкту реалізувати свій злочинний план, є те, що припинення злочинної діяльності особи відбувається в силу не залежних від її волі факторів. Їх можна розділити на дві групи: об'єктивні обставини, що перешкодили суб'єкту закінчити своє діяння (наприклад, поява сторонніх осіб, що перешкодили злочинним діям), і суб'єктивні обставини, які хоч і залежать від суб'єкта, але не залежать від його волі (наприклад, відсутність у особи необхідних знань, досвіду, навиків поводження зі знаряддями злочину і т.п.). Встановлення будь-якої із зазначених причин свідчить про відсутність добровільної відмови від доведення злочину до кінця і, отже, про наявність підстави для кримінальної відповідальності за вчинене діяння. Тому особливістю предмета доказування незакінчених злочинів є відсутність бажаних злочинних наслідків, які прагнула досягти особа, вчиняючи готування або замах на злочин.

Ще одним елементом предмета доказування є час вчинення незакінченого злочину. Знання про час зазвичай встановлюються з відносною точністю. Іноді достатньо довести, що злочин вчинено в певному році, іноді потрібно знати конкретне число або навіть годину (хвилину). Точність виявлення часу і місця злочину залежить від того, яка справа розслідується. Приміром, якщо у справі про тривале, багатоепізодне розкрадання чужого майна з підприємства досить визначити день, а то й місяць кожного епізоду, то за фактом замаху на вбивство іноді час важливо знати з точністю до хвилини. Тільки чітка хронологія поведінки підозрюваного нерідко дозволяє довести неспроможність його алібі і причетність його до вчиненого. «Час» - це не тільки те, в який день і годину вчинено злочин, але й скільки років у цей день і годину було тому, хто його вчинив. Від цих обставин може залежати вирішення питання про те, чи досяг обвинувачений на момент вчинення злочину віку, з якого можливе притягнення його до кримінальної відповідальності, а також який кримінальний закон (стаття закону) у даній справі повинен бути застосований, тому що в поняття «час вчинення злочину» входить положення ст. 5 КК про зворотню силу кримінального закону, який скасовує злочинність діяння або пом'якшує кримінальну відповідальність. Дія цієї статті поширюється на осіб, що вчинили відповідні діяння до набрання таким законом чинності, у тому числі на осіб, які відбувають або відбули покарання, але мають судимість.

Місцем злочину є певна територія, простір, на якому були вчиненні протиправні дії. Ступінь конкретизації місця злочину може бути різним: в одних випадках розкрити злочин неможливо, не встановивши місце його вчинення з точністю, вимірюваною метрами, в інших це місце може бути визначено у вигляді найменування населеного пункту, вказівки залізничної станції і т.п. Тому у зміст даного поняття включається і дія кримінального закону в просторі, так як це важливо для кримінального переслідування особи та застосування до неї кримінального закону тієї чи іншої країни. Місце вчинення злочину може бути і конструктивною ознакою складу злочину, та кваліфікуючою обставиною, вона враховується при визначенні територіальної підслідності та підсудності, при перевірці алібі і т.п.

Особливістю підготовчих дій є та обставина, що при плануванні злочину «місце вчинення злочину» є узагальненим поняттям і відображає простір, де реально були вчиненні протиправні дії. Наприклад, при підготовці терористичного акту в одному місці можна зберігати вибухові речовини, в іншому - радіовибухівку, спорядження, план дій співучасників, у третьому - підготовлені транспортні засоби і т.п. При замаху або закінченому злочині місце злочину - це та територія, де він безпосередньо вчинюється.

У кожній кримінальній справі має бути встановлений спосіб вчинення злочину, тобто комплекс вчинених злочинцем у певній послідовності дій, які повинні привести до настання бажаного злочинного результату. Без визначення порядку, методу, послідовності та цілеспрямованості діяння в багатьох випадках не представляється можливим установити, чи є дане діяння злочинним. Але значення способу вчинення злочину обумовлено не тільки цим. Він може відігравати роль конструктивної ознаки складу злочину; деякі злочини відмежовуються один від одного саме способом вчинення винним своїх дій (замах на крадіжку або грабїж). Спосіб може бути кваліфікуючою ознакою злочину, що обтяжує покарання обставиною, наприклад, при замаху на вбивство з використанням форменого одягу або документів представника влади (ст. 15 та ч. 1 ст. 115 КК). У багатьох випадках спосіб вчинення злочину може бути підставою для висунування версії про вчинення декількох злочинів однією і тією ж особою (наприклад, «почерк» вбивці, квартирного злодія і т.п.). Вчинення злочинних дій певним способом може свідчити і про невинність конкретної особи, яка не володіє специфічними навичками або досвідом.

Для незакінченого злочину в поняття «інші обставини вчинення злочину» входить та чи інша стадія розвитку злочину (готування або замах на злочин), а також вид готування або замаху.

Підлягає доказуванню і обстановка, в якій вчинялось суспільно небезпечне діяння. Під обстановкою розуміється обмежена просторово-часовими рамками вчиненого злочину взаємодія людини, матеріальних предметів, природно-кліматичних та інших факторів, що впливає на ступінь суспільної небезпеки вчиненого діяння і отримала в зв'язку з цим кримінально-правове значення. Обстановка також може мати значення кваліфікуючої ознаки складу злочину, бути обставиною, що пом'якшує або обтяжує покарання.

Ще однією обставиною, що підлягає доказуванню, є винуватість особи у вчиненні злочину. Не слід ототожнювати поняття «вина» і «винуватість». Вважаємо, що винуватість - це більш широке поняття, яке включає в себе кілька ознак:

1) мова йде про людину (фізичну особу), яка є осудною, досягла віку, з настання якого можлива кримінальна відповідальність за даний злочин (наявність суб'єкта злочину);

2) особа володіє спеціальним ознакою суб'єкта злочину (якщо в диспозиції статті Особливої частини КК міститься вказівка на таку ознаку);

3) підозрюваний (обвинувачений) діяв винно, тобто навмисне або з необережності; при цьому має бути враховано емоційний стан особи, так як, наприклад, патологічний афект виключає кримінальну відповідність, а фізіологічний - ні;

4) що даний злочин вчинений саме ним.

Особливістю незакінчених злочинів є та обставина, що вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння передбачає наявність в особі тільки прямого умислу.

Як обставину, що підлягає доказуванню, особливо слід виокремити мотив злочину. Мотив злочину - зумовлені потребами та інтересами усвідомлені особою внутрішні спонукання (прагнення), які визначають у неї рішучість вчинити злочин і керувати ним при його вчиненні. У реальній дійсності довести, що особа керувалося тими, а не іншими спонуканнями, досить складно, тому що таких мотивів може бути декілька, причому основні і додаткові мотиви в процесі злочинної діяльності можуть мінятися місцями. Особливо це характерно для неповнолітніх з неблагополучних сімей, які намагаються скоїти крадіжку з квартири, як правило, свого знайомого по школі. Домінуючим мотивом спочатку виступає заздрість до красивих і витончених речей, предметів одягу, які можуть і не мати великої вартості. І тільки проникнувши в квартиру, неповнолітній усвідомлює, що може витягти куди більші матеріальні вигоди зі своєї протиправної поведінки, тобто мотивом злочину виступають корисливі спонукання.

Ще однією обставиною, що підлягає доказуванню, є мета злочину. Мета злочину як філософська і психологічна категорія є необхідним елементом психологічного змісту вольової дії. Вона являє собою ідеальний (уявний) образ результату, до досягнення якого прагне суб'єкт злочину.

Окремі відомості про особу обвинуваченого відіграють важливу роль у доказуванні. Так, коло знайомств і зв'язків обвинуваченого може допомогти встановити осіб, у яких зберігається викрадене обвинуваченим майно або яким що-небудь відомо про підготовлюваний злочин. Особливе значення мають дані про наявність або відсутність у обвинуваченого певних знань і навичок, з використанням яких було вчинено злочин. Наприклад, при розслідуванні замаху на вбивство за допомогою вибухового пристрою недосягнення поставленої мети може бути пов'язано з відсутністю у особи необхідних знань і навичок.

Підлягає також доказуванню характер і розміри шкоди, заподіяної незакінченим злочиним. Представляється, що правильніше в цьому випадку говорити про наслідки злочину, як про поняття, яке необхідно тлумачити в широкому значенні, оскільки наслідки злочинного посягання можуть бути різними, навіть не зазначеними в диспозиції статей Особливої частини КК.

У справах про незакінчені злочини підлягають доказуванню обставини, що пом'якшують і обтяжують покарання (ст.ст. 66, 67 КК).

Приходимо до **висновку**, що доказування незакінчених злочинів має свої особливості. У кожній кримінальній справі про незакінчений злочин особливу увагу слід звернути на:

- ступінь здійснення злочинних намірів (готування до злочину, замах на злочин);
- вид вчиненого особою незакінченого злочину;
- наявність прямого умислу на вчинення злочину;
- наявність мети, до якої прагне особа, здійснюючи протиправні дії;
- обставини (причини), які не залежать від волі винного, в силу яких злочин не було доведено до кінця, а бажана мета не досягнута;
- відсутність добровільної відмови від доведення злочину до кінця.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жогин Н.В. *Теория доказательств в советском уголовном процессе*. – 2-е изд., перераб. и доп. / Н.В. Жогин. – М.: Юрид. лит., 1973. – 736 с.
2. Михеенко М.М. *Доказывание в советском уголовном судопроизводстве* / М.М. Михеенко. – Киев: Вища школа, 1984. – 133 с.
3. Джатиев В. *О некоторых вопросах теории доказательств, обвинения и защиты* / В. Джатиев // *Российская юстиция*. – 1994. – №8. – С. 16.
4. Ожегов С.И. *Словарь русского языка* / С.И. Ожегов. – 17-е изд., стереотип. / Под ред. Н.Ю. Шведовой. – М.: Рус. яз., 1985. – 797 с.
5. *Новий тлумачний словник української мови: [у 4-х т.] / уклад.: В.В. Яременко, О.М. Сліпушко*. – К.: Аконіт, 2001. – (Нові словники). – Т. 4: Роб-Я. – 2001. – 941 с.
6. *Стахівський С.М. Теорія і практика кримінально-процесуального доказування: монографія* /

- Стахівський С.М. – К.: НАВСУ, 2005. – 272 с.
7. Арсеньев В.Д. Вопросы общей теории судебных доказательств / В.Д. Арсеньев. – М.: Юрид. лит., 1964. – 180 с.
 8. Строгович М.С. Курс советского уголовного процесса. Т. 2. / М.С. Строгович. – М.: Наука, 1970. – 516 с.
 9. Орлов Ю.К. Основы теории доказательств в уголовном процессе: научно-практическое пособие / Ю.К. Орлов. – М.: Издательство «Проспект», 2000. – 144 с.
 10. Кримінально-процесуальний кодекс України: Закон України від 28 грудня 1960 року // ВВР Української РСР. – 1961. – №2. – Ст. 15.
 11. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. №2341-III // Відомості Верховної Ради. – 2001. – №25-26. – Ст. 131.

УДК 342.98

В.М. Струс
Проректор з економічних питань
та ресурсного забезпечення
Львівського державного університету
внутрішніх справ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ПІДРОЗДІЛІВ ДАІ МВС УКРАЇНИ З ІНШИМИ СУБ'ЄКТАМИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

У статті аналізується стан адміністративно-правового забезпечення взаємодії підрозділів ДАІ МВС України з іншими суб'єктами системи управління безпекою дорожнього руху, досліджуються окремі законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють форми такої взаємодії.

Ключові слова: адміністративно-правове забезпечення, Державна автомобільна інспекція, взаємодія, безпека дорожнього руху, нормативно-правові акти.

В статье анализируется состояние административно-правового обеспечения взаимодействия подразделений ГАИ МВД Украины с другими субъектами системы управления безопасностью дорожного движения, исследуются отдельные законодательные и подзаконные нормативно-правовые акты, которые регулируют формы такого взаимодействия.

Ключевые слова: административно-правовое обеспечение, Государственная автомобильная инспекция, взаимодействие, безопасность дорожного движения, нормативно-правовые акты.

This article analyzes the state of administrative and legal support interaction of State Automobile Inspection of Ukraine with other subjects of management traffic security, study some legal regulations and regulations governing the form of such interaction.

Keywords: administrative and legal support, the State Automobile Inspectorate, cooperation, safety of traffic regulations.

Постановка проблеми. Проблеми належного функціонування системи управління безпекою дорожнього руху були та залишаються предметом посиленої уваги як представників державно-владних структур, так і науковців. Така увага пояснюється, передусім, значною шкодою, яка завдається суспільству внаслідок порушення безпечних умов дорожнього руху.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, щороку у світі внаслідок дорожньо-транспортних пригод гине близько 1,2 млн. осіб, а кількість травмованих становить близько 50 млн. осіб. Значними також є економічні втрати від дорожньо-транспортних пригод, які становлять приблизно від 1 до 3 відсотків обсягу світового валового продукту. В Україні за останні п'ять років зареєстровано 293 тис. дорожньо-транспортних пригод, у яких загинуло майже 35 тис. і травмовано понад 286 тис. осіб. У 2010 році зареєстровано 31,7 тис. дорожньо-транспортних пригод, у яких загинуло 4,7 тис. осіб, серед яких 144 дитини, і постраждало майже 39 тис. осіб, серед яких 3,2 тис. дітей. Переважну більшість дорожньо-транспортних пригод скоєно з вини водіїв транспортних засобів (77 відсотків загальної кількості). Рівень смертності внаслідок дорожньо-транспортних пригод в Україні (102 особи на 1 млн. жителів) значно перевищує показники таких держав, як Швейцарія (49 осіб), Німеччина (62 особи) [1].